

Święta Brygida Szwedzka, zakonnica, patronka Europy

Brygida urodziła się w 1303 r. na zamku w Finstad koło Uppsali. Jej rodzina była spokrewniona z dynastią królewską w Szwecji. Rodzina ta była bardzo religijna. Ojciec co tydzień przystępował do sakramentów pokuty i Eucharystii. Odbił także podróż do Hiszpanii na grób św. Jakuba w Compostelli.

Według żywotów Brygida miała od dziecka cieszyć się oznakami szczególnej przyjaźni Pana Jezusa. Kiedy miała 7 lat, ukazała się jej Najświętsza Maryja Panna i złożyła na jej głowie tajemniczą koronę. Trzy lata później zjawił się jej Chrystus na krzyżu. Na widok męki Pana Jezusa Brygida miała zawołać: „O, mój kochany Panie! Kto Ci to zrobił? Nie chcę niczego, jak tylko miłować Ciebie!” Kiedy Brygida miała 12 lat, zmarła jej matka (1314). Ojciec oddał kapłanom sumę 200 marek w złocie, co było dużym majątkiem, prosząc, by modlili się o spokój duszy dla małżonki.

Po śmierci żony wziął rodzeństwo Brygidy – Katarzynę i Izraela – na swój zamek, a Brygidę oddał na wychowanie do wujenki na zamku w Aspanas. Surowy tryb życia, jaki na zamku wprowadziła wujenka, odpowiadał Brygidzie, która chciała cała należeć do Chrystusa.

Wbrew swojej woli Brygida została wydana w czternastym roku życia za syna gubernatora Wastergotlandu, 19-letniego Ulfa Gotmarssona. Po ślubie przeniosła się na zamek męża (1316). Chociaż utratę dziewictwa opłakiwała rzewnymi łzami, umiała w swoim małżeństwie dostrzec wolę Bożą i starała się być dla męża najlepszą żoną. Trafiała też na dobrego człowieka. Dlatego żyli szczęśliwie razem 28 lat (1316-1344). Pałac Brygidy należał do najświetniejszych w kraju. Było w nim zawsze rojno od gości. Brygida dbała o to, by wszyscy wchodzący w jej progi czuli się dobrze. Kierowała domem i gospodarstwem wzorowo, dbała o służbę, z którą codziennie odmawiała pacierze. Nie pozwalała wszakże na żadne pohulanki i zbyt swobodne zachowania.

Szczególnie jednak była oddana mężowi, okazując mu przywiązanie i wprost matczyną opiekę. Dała mu 4 synów i 4 córki: Martę (1319), Karola (1321), Birgera (1323), Benedykta (1326), Gutmara (1327), św. Katarzynę Szwedzką (1330), Ingeborgę (1332) i Cecylię (1334). Na wychowawców dla swoich dzieci dobierała pedagogów o odpowiednim wykształceniu i głębokiej wierze. Każde dziecko miało inny charakter. Trzeba było ze strony matki wiele subtelności, by uszanować ich osobowość, a nie dopuścić do wypaczenia ich charakterów, bowiem mąż był często poza domem, zajęty sprawami publicznymi. Nie zaniedbała wszakże Brygida wśród tak licznych zajęć rodzinnych troski o własną duszę. Jej kierownikiem duchowym był uczonego wiceprzeora cystersów, Piotr Olafsson. Na jej prośbę jeden z kanoników katedry, Maciej, przetłumaczył Pismo święte na język szwedzki, by Brygida mogła w nim się rozczytywać. Na jej życzenie kanonik ten ułożył również komentarze do Pisma świętego.

W 1332 roku Brygida została powołana na dwór króla Magnusa II w charakterze ochmistrynii. Korzystając z osobistego majątku, jak też z majątku króla, nad którym otrzymała zaszczytny zarząd, hojnie wspierała kościoły, klasztory i ubogich. W 1339 roku utraciła nieletniego syna. Dla uproszenia błogosławieństwa Bożego dla całej rodziny udała się z pielgrzymką na grób św. Olafa (+ 1030). Tradycją w domu były pielgrzymki do Compostelli. I Brygida wraz z mężem udała się na grób św. Jakuba Apostoła

(1342). Pielgrzymka trwała rok. Towarzyszył im spowiednik, cysters Svenung, który później opisał całą podróż. Po powrocie z pielgrzymki Ulf wstąpił do cystersów w Alvastra, gdzie zmarł w lutym 1344 r. Brygida była wolna.

Postanowiła oddać się wyłącznie służbie Bożej i pełnieniu dobrych uczynków. Długie godziny poświęcała modlitwie. Mnożyła akty umartwienia i pokuty. Nagłona objawieniami, pisała listy do możnych tego świata, napominając ich w imię Pana Boga. Królowi szwedzkiemu i zakonowi krzyżackiemu przepowiedziała kary Boże, które też niebawem na nich spadły. W 1352 roku wezwała papieża Innocentego VI, aby powrócił do Rzymu. To samo wezwanie skierowała w imieniu Chrystusa do jego następcy, bł. Urbana V, który też w 1367 roku faktycznie do Rzymu powrócił. Kiedy zaś papież, zniechęcony zamieszkami w Rzymie, powrócił do Awinionu, przepowiedziała mu rychłą śmierć, co się niebawem sprawdziło (+ 1370). Niemniej żarliwie zabiegała o powrót do Rzymu papieża Grzegorza XI. Była hojną dla fundacji kościelnych i charytatywnych. Dom jej stał zawsze otworem dla potrzebujących.

Z poparciem króla, który na ten cel ofiarował posiadłość w Vadstena, i za zezwoleniem Stolicy Świętej, Brygida założyła nową rodzinę zakonną pod wezwaniem Najświętszego Zbawiciela, zwaną często „brygidkami”. Jej córka, św. Katarzyna Szwedzka, w roku 1374 została jego pierwszą opatką. W roku 1349 Brygida udała się przez Pomorze, Niemcy, Austrię i Szwajcarię do Rzymu, by uzyskać odpust z okazji roku jubileuszowego 1350. Chodziło jej również o zatwierdzenie reguł swojego zakonu. W Rzymie założyła klasztor swojego zakonu.

Korzystając ze swojej obecności w Italii, Brygida przewędrowała wraz z córką cały kraj, nawiedzając pieczo ważniejsze ówczesne sanktuaria: św. Franciszka w Asyżu, św. Antoniego w Padwie, św. Dominika Guzmana w Bolonii, św. Tomasza z Akwinu w Ortonie, św. Bartłomieja w Benevento, św. Macieja w Salerno, św. Andrzeja Apostoła w Amalfi, św. Mikołaja w Bari oraz św. Michała Archanioła na Monte Gargano. Do Rzymu powróciła dopiero w 1363 roku. W 1372 roku udała się z pielgrzymką do Ziemi Świętej. Miała wówczas 70 lat. Po powrocie do Rzymu, zmęczona podróżą, zmarła 23 lipca 1373 r., w dniu, który przepowiedziała. W jej pogrzebie wzięły udział tłumy wiernych. Był to prawdziwy hołd, jaki złożył jej Rzym. Kroniki głoszą, że z okazji pogrzebu św. Brygidy wielu chorych zostało uzdrowionych. Jej ciało poprzez Korsykę, Styrię, Morawy i Polskę sprowadzono do Szwecji, gdzie złożono w klasztorze w Vadstena, który założyła.

Dzięki staraniom córki, św. Katarzyny, została kanonizowana już w 1391 r. W 1489 roku złożono relikwie matki i córki, to jest św. Brygidy Szwedzkiej i św. Katarzyny Szwedzkiej, w jednej urnie. Kiedy Szwecja przeszła na protestantyzm (1595), relikwie te zaginęły bezpowrotnie.

Brygida pozostawiła po sobie księgę *Objawień*. Wkrótce znała ją cała Europa. Była wielokrotnie przepisywana. W księdze tej św. Brygida spisała przepowiednie dotyczące Kościoła, papieży żyjących w jej czasach, losów państw i ówczesnych panujących oraz odnośnie do przyszłości wielu innych osób. Była przekonana, że pisze to, co jej dyktował Chrystus. Nawoływała do poprawy obyczajów, groziła karami Bożymi. Dzieło to miało wśród teologów sporo przeciwników. Mimo aprobaty papieży Grzegorza XI i Urbana VI, dzieła św. Brygidy były przedmiotem ataków i dyskusji nawet na soborach w Konstancji (1414-1418) i w Bazylei (1431). Brygida, jakby w przeczuciu, ile kłopotu narobi ta księga, dała ją najpierw do przejrzenia teologom. Ostatecznej aprobaty pismom św. Brygidy udzielił Kościół w akcie jej kanonizacji.

1 października 1999 r. Jan Paweł II listem *motu proprio* ogłosił św. Brygidę współpatronką Europy (razem ze św. Katarzyną ze Sieny i św. Teresą Benedyktą od Krzyża). Św. Brygida jest także patronką Szwecji, pielgrzymów oraz dobrej śmierci.

W ikonografii św. Brygida przedstawiana jest w ciemnowiśniowym habicie z czerwonym welonem, na nim korona z białego płótna z pięcioma czerwonymi znakami – symbolizującymi pięć ran Jezusa. Czasami siedzi przy pulpicie i spisuje swoje wizje. Jej atrybutami są: heraldyczny lew, korona; księga, którą pisze; ptasie pióro, pielgrzymi kapelusz, serce i krzyż.